

Bosc de Sant Nicolau

Granollers

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Camí de Sant Nicolau, 08400-GRANOLLERS
Emplaçament: A la serra de Ponent

Coordenades:

Latitud: 41.60125
Longitud: 2.27252
UTM Est (X): 439377
UTM Nord (Y): 4605761

Classificació

Número de fitxa: 08096-315
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia: Zona d'interès
Estat de conservació: Regular
Notes de conservació: L'estat de conservació de la vegetació és força bo, degut molt possiblement a les tanques vegetals que formen espècies com l'esbarzer ("Rubus ulmifolius"), la vidalba ("Clematis vidalba") i l'arítjol (Smilax aspera) als marges. A la banda alta, on es troba el llentiscle de Sant Nicolau existeix un abocador incontrolat, per la qual cosa, l'arbre amb el pas del temps pot resultar greument afectat.

Protecció: Inexistent
Accés: Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat: Privada
Titular: Ref. cad.: 007A00089
Autor de la fitxa: ARQUEOCIÈNCIA - J. M. Huélamo
Data de registre de la fitxa: dl., 01/10/2001 - 02:00

Descripció

S'hi arriba còmodament pel camí de Sant Nicolau, que surt a la dreta de la carretera que puja al Coll de la Manya. El camí passa per davant de can Puça, envoltat de conreus i els

primers arbres del bosc, i arriba fins a can Nicolau, masia que dóna nom al bosc i que representa el punt més practicable per accedir al seu interior per la banda est. A sobre d'aquest bosc es troba el cim més elevat de la Serra de Ponent, Sant Nicolau, amb 227m d'altitud, i es precisament el lloc on s'alça la torre de can Casaca. Ocupa una superfície de 58.550 metres quadrats, és a dir, 5'855 Ha. És un dels dos boscos més visitats del terme de Granollers, al costat del de can Gordi, segurament per la proximitat a la ciutat (ROMERO, 2000). Es tracta d'un alzinar ubicat a una zona seca i bastant assolellada. Reuneix les característiques de l'associació alzinar amb marfull degradat, la qual cosa li procura impenetrabilitat. (ROMERO, 2000). L'espècie arbòria predominant i que dóna nom a la comunitat és l'alzina, un arbre d'un creixement lent, provocat pel luxe d'anar conservant gran nombre de fulles durant tot l'any. Es troba acompanyada d'arbres com el pi blanc. El recobriment de l'estrat arbori té percentatges elevats, com ho demostra el 84% del bosc. Dels tres alzinars del terme (els altres dos són els de can Ferran i can Gordi), aquest és possiblement el millor constituït (ROMERO, 2000), amb 900 peus/ha, on les alzines dominen tot el paisatge, a excepció de la zona sud del bosc on van ser substituïdes per pins blancs. Un petit fragment disgregat del bosc que es troba a pocs metres al nord es coneix amb el nom de CA LA BURRA, ocupant una superfície de 8.750 metres quadrats. Es calcula que aproximadament hi ha 5.270 peus d'alzines entre les dues comunitats de caire unitari. Sota la capçada de les alzines creix un sotabosc pobre en espècies, ja sigui per la poca radiació solar que arriba a terra, com per la degradació que han patit aquests ecosistemes que ha provocat la disminució de la diversitat del seu sotabosc. Les espècies característiques són el galzeran ("Ruscus aculeatus", l'esparreguera boscana ("Asparagus acutifolius) i la rogeta ("Rubia peregrina"). Totes són considerades espècies esciòfiles, és a dir, amants de llocs ombrívols. L'arbust més detectat és el galzeran, amb una presència majoritària, fet que li dóna el rang d'arbust per excel·lència dels boscos granollerins. L'esparreguera també presenta valors alts de presència i densitat propers als del galzeran. La rogeta, a diferència de les dues espècies anteriors, només és pròpia a Granollers d'aquests sotabosc d'alzinars. Les lianes, sobretot l'heura, tenen un altíssim recobriment sota les capçades dels arbres, tamisant tot el terra i gran part dels troncs dels arbres, fent que el paisatge quedi impregnat del verd fosc de les seves fulles. Altres lianes acompanyen el sotabosc: són la vidalba i l'arítjol, que creixen conjuntament amb espècies com l'esbarzer o el ginestó als marges (ROMERO, 2000). Una dada interessant que s'ha de destacar és el fet de trobar en aquest, com en la resta dels boscos d'alzinars de Granollers (a can Gordi i can Ferran) una gran densitat d'alzines arbustives (de perímetre inferior a 5 cm i d'alçada no superior a 1'30 m). Aquest fet indica que si el bosc segueix el seu curs normal, la regeneració arbòria es troba garantida (ROMERO, 2000). Per altre banda, hi ha indicis prou clars de que la meitat sud del bosc havia estat una pineda de pi blanc, com semblen demostrar-ho una densitat de pi blanc en aquella zona superior als 600 peus/ha, encara que les alzines desplaçaran a la llarga aquesta espècie (ROMERO, 2000). Al seu interior creixen individus corresponents a les següents espècies arbòries: alzina (365), arç blanc, lledoner, pi blanc (134), pi pinyer (12), roure martinenc (32).

Observacions:

(Continuació descripció) A més es troba la GARRIGA DE SANT NICOLAU, entre la carretera del Coll de la Manya i el bosc de Sant Nicolau pròpiament dit. Espai natural de predomini arbustiu amb un gran valor ecològic i paisatgístic. Està ubicat entre la carretera del Coll de la Manya i el bosc de Sant Nicolau, i es caracteritza per tractar-se d'una formació dominada pel garric (ROMERO, 2000). A més dels boscos, alguns espais naturals on predominen els arbusts, gaudeixen d'un gran valor ecològic i paisatgístic. Aquest és un

exemple de gran interès dins el conjunt del medi ambient de Granollers, i que paisatgísticament, i al costat de les zones de cultiu, ve caracteritzant els horitzons naturals del terme. Hi ha un exemplar destacable anomenat LLENTISCLE DE SANT NICOLAU. Es tracta d'un arbust molt singular i de gran valor ecològic. Té 9 metres d'alçada, i es troba a l'esplanada de can Casaca, just al límit del bosc. L'indret és un abocador incontrolat, per la qual cosa, l'arbre amb el pas del temps pot resultar greument afectat. Foto 1: autor, Pere Cornellas.

Història

Aquest, com la resta dels boscos que encara existeixen a Granollers, només són els fragments de les grans masses arbòries que recobrien en el passat la plana vallesana. Sembla molt probable que la perduració d'aquest bosc sigui el resultat de l'inaccessibilitat del terreny on es produeix el seu creixement, lo que ha provocat que el seu sòl no sigui rentable, i per tant no s'hagi urbanitzat ni tampoc destinat a l'implantació d'indústries (ROMERO, 2000). Amb els seus arbres en trobem dos costums relacionats: 1, recollida infantil de pinyes i glans: Fins aquest lloc hi anava tradicionalment la canalla a buscar pinyes i glans i, d'aquestes, en fèiem petites baldufes (GARRELL, 1960); 2, Curació dels nens herniats: Quan la canalla petita estava trencada obrien pel mig un tronc de roure i hi feien passar la criatura, considerant-la així guarida (CIURANS et al., 1986).

Bibliografia

CIURANS I RAMON, Encarnació et alii (1986) Guia dels arbres de Granollers, Col. Temes de Granollers, Granollers: Ajuntament de Granollers - Conselleria d'Ensenyament.
GARRELL I ALSINA, Amador (1960) Granollers, vila oberta, Granollers, Gràfiques Garrell.
ROMERO, F. Xavier et al. (2000) Turisme naturalista. Granollers: Taller d'Ocupació "la Font". Document mecanografiat.

